International Journal of Academic Research
P-ISSN: 2348-7666: Impact Factor: 7.215
Homepage: https://www.ijar.org.in/
Volume-13, Issue-1, Jan-Mar-2026
This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License [CC BY 4.0]

Research Article

ಪವಾಡಗಳು ಒಂದು ಪರಿಕಲ್ಪನೆ

ಡಾ.ಸಿ.ಪುಟ್ಟೇಶ
ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಸರಕಾರಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕಾಲೇಜು, ನೃಪತುಂಗ ರಸ್ತೆ–ಬೆಂಗಳೂರು

ಅರ್ಥ– ಸ್ವರೂಪ

ಈ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಮಹಾನ್ ಸಿದ್ಧರು, ಬುದ್ಧರು, ಸಂತರು, ಯತಿಗಳು, ಯೋಗಿಗಳು, ಆರೂಢರು, ನಿರುಪಾಧಿಕರು, ಶರಣರು, ಮುಂತಾದವರು ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪವಾಡ ಪುರುಷರಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಮಹಾತ್ಮರ ಬದುಕಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜೀವನದ ಚಹರೆಗಳಲ್ಲಿ ಪವಾಡಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಪ್ರತಿ ನಿತ್ಯ ಅಮವಾಸ್ಯೆ, ಹುಣ್ಣಿಮೆ, ಹಬ್ಬ–ಹರ, ಹರಿ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂತಾದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ, ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ನೋಡಿರುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಓದಿರುತ್ತೇವೆ. ಪವಾಡಗಳನ್ನು ಪ್ರವಾದ ಪವಾಡ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿನ 'ವಾದ' ಪದಕ್ಕೆ 'ಪ್ರ' ಎಂಬ ಉಪಸರ್ಗವು ಸೇರಿಕೊಡು 'ಪ್ರವಾದ ಆಗುತ್ತದೆ. ವಾದ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಚರ್ಚೆ, ಮಾತು, ತರ್ಕ, ಸಂಭಾಷಣೆ ಎಂಬ ಅನೇಕಾರ್ಥಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಶಕ್ತಿ ಬಂದಾಗ ಪ್ರವಾದವಾಗುತ್ತದೆ. 'ಪ್ರವಾದ' ಉಚ್ಚರಿಸುವವನು 'ಪ್ರವಾದಿ' ಎಂದು ಕೂಡ ಕರೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಪ್ರವಾದಿ ಎಂದರೆ, ತಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದೇ ಸರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುವವನು. ಅಂದರೆ, ಹೇಳಿಕೆ ಹೇಳುವುದು ಮತ್ತು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸುವುದು ಇವೇರಡೂ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವನ್ನು ಪ್ರವಾದಿ, ಸಂತ ಯತಿ, ಸಿದ್ಧಿ, ನಿರುಪಾದಿಕ, ಆರೂಢ ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಕರೆಯಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ, ಪವಾಡವು ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಅಥವಾ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನೀತಿ– ನಿಯಮಗಳಿಂದ ವಿವರಿಸಲಾಗದಂತಹ ಒಂದು ಆಕಸ್ಮಿಕವಾದ ಘಟನೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಘಟನೆಗೆ ಅಲೌಕಿಕ ಜೀವಿ(ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದೇವರು, ತಿಳಿಯಲಾರದ ಒಂದು ಶಕ್ತಿ) ಜಾದೂ, ಪವಾಡ, ಪುರುಷ, ಸಂತ ಅಥವಾ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಾಯಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪುರುಷ ಎಂದು ಕೂಡ ಕೆರೆಯುತ್ತೇವೆ.

ಪವಾಡ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಅನೌಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ಹಲವು ಸಲ ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ, ಸಾಧ್ಯವಿರದ, ಆದರೆ ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಿಯಮಗಳ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರದ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಸಾಂಧರ್ಭಿಕರಿಸಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾ: ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಕೋಪದಿಂದ ಪಾರಾಗುವುದು ಅಥವಾ ಸಂಧರ್ಭಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ, ಕೇವಲ ಒಂದು "ಅದ್ಭುತ" ವಿದ್ಯಮಾನ, ಅಂತಹ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳೆಂದರೆ, ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಮಗುವಿನ ಜನನದ ವಿಷಯ, ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಬೇರೆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಘಟನೆಯನ್ನು ಕುಳಿತಲ್ಲೇ ಹೇಳುವುದು, ಗುಣಪಡಿಸಲಾಗದ ರೋಗವನ್ನು ಗುಣಪಡಿಸುವಂತಹದ್ದು, ಜೀವ ಬೇದರಿಕೆಗಳಂತಹ ಅಸಾಂರ್ಭಿಕ ಘಟನೆಗಳಿಂದ ತಪ್ಪಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಅಸಂಭವಾದಂತಹ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಸಾಂಭವನಿಯವಾಗಿ ಜಯಿಸುವುದು, ಇಂತಹ ಕಾಕತಾಳಿಯ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಪವಾಡಗಳೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ.

ಪವಾಡಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹಲವಾರು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರೀತಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪವಾಡವೆಂದು, ತಮಿಳು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ಪಾವಾಡ' ಎಂದು, ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ಪೊವಾಡ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಪವಾಡಕ್ಕೆ ಸಂವಾದಿಯಾಗಿ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ಓಡಿಚಿಛಿಟಜ' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಪವಾಡಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮಾಡಲು ಸಾದ್ಯರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳನ್ನು ಅಸಮಾನ್ಯವಾದ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಪವಾಡಗಳ ಹರಿವು ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆ

ಪವಾಡಗಳು ತುಂಬಾ ಪ್ರಾಚೀನವಾದವುಗಳಾಗಿವೆ. ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಜನಪದ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವಂತಹ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಅವುಗಳಿಗೆ ತಂತ್ರಮಾಡುವ ಅದೇ ಸಂಧರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರ ಹೇಳುತ್ತಾ ಮಾಂತ್ರಿಕನೊಬ್ಬ ತನ್ನ ಮಂತ್ರ ದಂಡದಿಂದಲೇ ಕಪ್ಪು ವರ್ಣದ ಕನ್ನಡಿಯಿಂದಲೋ ತಾವು ಹಾಕಿಕೊಂಡಂತಹ ಉಂಗುರದಿಂದಲೋ ಮಾಯದ ಟೋಪಿಯಿಂದಲೋ ,ಮಂತ್ರದ ಭಾಷಿಯಿಂದಲೋ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಮಾಡುವ ಕೈವಾಡವೇ ಪವಾಡ. "ತಾಂತ್ರಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಮಹತ್ವವಿತ್ತು. ಈ ಸಾಧನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಅಸಾಧಾರಣ, ಅತೀಮಾನವೀಯ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಪವಾಡ ಪುರುಷರು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು." ಹಠಯೋಗ, ರಸಾಯಾನ ಸಾಧನೆ, ಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಇವುಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಜಾನಪದ ಕಥೆಗಳ ಉದ್ದಗಲಕ್ಕೂ ಅದ್ಭುತ ಅತೀಂದ್ರಿಯ, ಅಲೌಕಿಕತೆಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿನ ನಾಯಕರು ಅತಿಮಾನುಷ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಜನ ವಿರೋಧಿ ಮಾಂತ್ರಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಅತಿಮಾನುಷ ಸಹಾಯಕರ ಶಕ್ತಿಗಳ ನೆರವಿನಿಂದ ಗೆಲ್ಲುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಜಾನಪದ ಕಥೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿ ಪವಾಡಗಳು ಜನಪದರ ಬಾಯಿಂದ ಬಾಯಿಗೆ ಸಂಚಾರವಾಗಿವೆ.

ಅಲ್ಲದೆ ಪವಾಡಗಳು ಯುಗ–ಯುಗಾಂತರಗಳಿಂದಲೂ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿವೆ. ನಮ್ಮ ಭಾರತ ರಾಷ್ಟ್ರದ ವಿವಿಧ ಭೌಗೋಳಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಮಹಾತ್ಮರು, ಆದ್ಯಾತ್ಮಿಗಳು, ಸಿದ್ಧರು ಸಾಧುಗಳು, ಯೋಗಿಗಳು, ಸಂತರು, ಶರಣರು, ಪ್ರವಾದಿಗಳು ಮತ್ತು ಎಲೆಮರೆಕಾಯಿಯಂತೆ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪುರುಷರು ಕೂಡ ಜನರ ಒಳಿಗಾಗಿ ಮಾಡಿ ಹೊಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಪುರಾಣಗಳು,

ಕಾವ್ಯಗಳು, ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳು, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೀರರ ಕಾವ್ಯಗಳು ಈ ಪವಾಡಗಳಿಂದ ಹೊರತಾಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ಒಬ್ಬ ಸಂಶಧನಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಈ ಪವಾಡಗಳನ್ನು ನಂಬುವುದು ಕಷ್ಟ ಸಾಧ್ಯ. ಹಾಗಂತ ಸುಳ್ಳು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಗತ–ಶತಮಾನಗಳ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದ ಪವಾಡಗಳು ಗತಿಸಿದ್ದು ವಿಸ್ಮಯಕಾರಿ ಸಂಗತಿಗಳೇ ಸರಿ. ವಿಜ್ಞಾನ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸವಾಲಾಗಿವೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೇ ನನ್ನಂತಹ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಸಂಶೋಧನಾ ಕ್ಷೇತ್ರದವರ ವಿಚಾರದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಪವಾಡಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಆಸಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ನಂಬಿಕೆಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನವಾದವುಗಳಾಗಿವೆ ಹಾಗೂ ಪವಾಡಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಆಸಕ್ತಿ ಮತ್ತು ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಬೇದಿಸುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಪರಂಪರೆಯು ಕೂಡ ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಾಚೀನವಾದದ್ದು. ಮೊದ ಮೊದಲಿಗೆ ಮಾಟ– ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಆದಿ–ಕಾಲದ ಮಾನವ ಸಮಾಜವನ್ನು ತಮ್ಮ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡ ಪೂಜಾರಿ ಮಂತ್ರಿಕ ವರ್ಗ, ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಅನುಸರವಾಗಿ ಕಾಲದ ಕಟ್ಟಳೆಯಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಾಯಕರಿಂದ, ಸಂತರಿಂದ, ಶರಣರಿಂದ, ಸಿದ್ಧರಿಂದ, ನಾಥರಿಂದ, ಬುದ್ಧರಿಂದ, ಯೋಗಿಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಅವರವರ ಅತೀಂದ್ರಿಯ ಶಕ್ತಿ–ಸಾಮರ್ಥಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿ ಬಂದಿರುವುದು ಒಂದು ಇತಿಹಾಸವಾಗಿದೆ.

ಅಲ್ಲದೇ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ಸ್ವ ಹಿತಾಶಕ್ತಿ ಬಯಸದೇ ಜನರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳಗೋಸ್ಕರ ಮಾಂತ್ರಿಕ ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನು ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಧಾರ್ಮಿಕವಾಗಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಅತೀಂದ್ರಿಯತ್ವವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡುವನೋ ಅವನು ಜನರಿಂದ ಪೂಜೆಗೆ ಅರ್ಹನಾಗುತ್ತಾನೆ. ನಂತರದಲ್ಲಿ ದೇವ ಮಾನವನಾಗುತ್ತಾನೆ. ತದನಂತರ ದೇವರಾಗುತ್ತಾನೆ. ಮುಂದೆ ಒಂದು ಶಿಲ್ಪನೋ, ಮೂರ್ತಿಯೋ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಗುಡಿ–ಗುಂಡಾರಗಳಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯ ಪೂಜಿತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಪವಾಡಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುವಾಗ, ಬಹುಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅನನ್ಯತೆಯನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ನಮ್ಮ ವಿವಿಧ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿನ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಚೌಕಟ್ಟು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಉತ್ತಮ. ಕಾರಣವೆನೆಂದರೆ, ಪವಾಡಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವವರೆಂದರೆ, ಅವರು ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪುರುಷರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಮಾನವ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ಇದು ಆದಿಯಿಂದ ಇಂದಿನ 21ನೇ ಶತಮಾನದವರೆಗೂ ನಿತ್ಯ ಸತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ವಾಲ್ಮೀಕಿ ತನ್ನ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿನ ಯಾವ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿ –ಪಕ್ಷಿಗಳು ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲ. ಸೊಕ್ಕಿನಿಂದ ವೇಗವಾಗಿ ನುಗ್ಗಿ ಬಂದ ಕರಿ(ಆನೆ)ಯನ್ನು ಬುದ್ಧ ತನ್ನ ಶಾಂತದೃಷ್ಟಿ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಶಾಂತವಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಸುಳ್ಳು–ಜಂಗಮವೇಷದಾರಿಗಳು ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಬದನೆಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಂದಾಗ, ಅವರ ಕೊರಳಲ್ಲಿನ ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಬಸವಣ್ಣನುನಿಜವಾದ ಶಿವಲಿಂಗಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದು,ವಜ್ರದೇಹ ಹೊಂದಿದ್ದ ಘೋರ, ಅಘೋರ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು ದೇಹದ ಆಯಸ್ಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಲು ಹೊರಟಾಗ ತಮ್ಮ ಮೇಲೆಯೇ ಗೋರಿಗಳಿಂದ ಗುಹೆಗಳಲ್ಲಿ ಖಡ್ಗ ಪ್ರಹಾರ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡದ್ದು, ಅಲ್ಲಮನಿಗೆ ಏನೂ ಆಗದಿರುವುದು, ನದಿ ತುಂಬಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಿಂತು ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿ ಅಡವಿವಿಸಿದ್ದರು ಗುಹೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದು ನದಿಯ ಮೇಲೆ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೊಗಿದ್ದು, ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಸಾಮೂಹಿಕ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಸಿದ ಗುಡ್ಡಾಪುರದ ದಾನಮ್ಮಳು ಬರಗಾಲದಲ್ಲಿ ನಿಂತಲ್ಲಿಯೇ ಬಾವಿ ತೊಡಿಸಿ ನೀರು ಬರಿಸಿದ್ದು ಇಂತಹ ಪವಾಡಗಳು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪುರುಷರ–ಸ್ತ್ರೀಯರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಿ(ಉಲ್ಲೇಖ)ತವಾಗಿದೆ.

ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪವಾಡಗಳು ನಿಜವಾದರೂ, ಮತ್ತೋಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸತ್ಯವಲ್ಲ..! ಪಾವಾಡಗಳು ಸತ್ಯಸುಳ್ಳು ಎಂದು ಹುಡುಕುವುದಕ್ಕಿಂತ ಪವಾಡ ಮಾಡುವಾಗಿನ ಸಂದರ್ಭವು ತುಂಬಾ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪುರಾಣಕಾರರು, ಪವಾಡದಂತಹ ಕಥೆ, ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಾದರೂ "ಸಂತರ, ಬುದ್ಧರ ಯತಿಗಳ, ಶರಣರ, ಕಿರ್ತನಕಾರರ, ತತ್ವಪದಕಾರರ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿ–ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡುಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಸಮಾಧಾನ ಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪುರಾಣ, ಪುಣ್ಯಕಥೆ, ಕಾವ್ಯಗಳ ರಚನೆಗೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ನಮಗಿಂದು ಮಹನ್ ಶರಣರ ಸಂತರ, ಸಿದ್ಧರ ಮುಂತಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪುರುಷರ ಚರಿತ್ರೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇನೋ, ಪುರಾಣಗಳ, ಪುಣ್ಯಕಥೆಗಳ, ಮಹನ್ ಕಾವ್ಯಗಳ, ಪುರಾಣ ಪುರುಷರ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪುರುಷರ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶ ಮಾನವ ಧರ್ಮವನ್ನು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುವುದಾಗಿದೆ. "ಪುರಾಣಗಳು, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಸಮ್ಮುಖವಾಗುವುದರಿಂದ ಪವಾಡಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಿಸಿರೋ ಎಂಬ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಗಂತೂ ಪವಾಡಗಳು ಬೇಕೆಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. "ಒಡಿಚಿಛಿಟಆ ಚಿಡಿಜ ಟಜಛಿಛಿಚಿಡಿಥಿ ಜಿಂಡಿ ಣಉಜ ೞಖಜಣಡಿಥಿ ಂಜ ೧ಒಟಿಖಡಿಚಿಟಿಣ ಜಿಂಟಞ" ಇಷ್ಟೇಲ್ಲಾಆಯ್ದಂತಹ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದಾಗ ಸಂತರ, ಶರಣರ, ಬುದ್ಧರ, ಯತಿಗಳ, ಆರೂಢರ, ಸಿದ್ದರ, ನಿರುಪಾಧಿಕರ, ಕಿರ್ತನೆಕಾರರ ಪವಾಡಗಳು ಪೂರ್ವ ಕಲ್ಪಿತವಾದ ಮತ್ತು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ದಂತಕಥೆಯಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಭೌತಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಅಥವಾ ಕಷ್ಟದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಲೋಕಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಸಿದ್ಧಿಯ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವಂತಹದ್ದಾಗಿದೆ.

ಪವಾಡ ಮಾಡುವವರ ಲಕ್ಷಣಗಳು

ಮಹಾನ್ ಸಂತರ ಪವಾಡಗಳೆಲ್ಲ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅನುವಾಗುವಂತಹವುಗಳಾಗಿವೆ. ಪವಾಡಗಳಲ್ಲಿನ ತಿರುಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡರೆ, ಸತ್ಯವು ನಮಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸಾಂಕೇತಿಕವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. ಪವಾಢಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವರ ಜೀವನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ನಿತ್ಯ–ಜೀವನಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಮತ್ತು ಅಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

1. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವೇ ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.
2. ವಸ್ತ್ರ ಸಂಹಿತೆ ತಿಳಿದಿವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.
3. ಸಂಚಾರಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.
4. "ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿಯೋ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ."

5. ಹಸನ್ಮುಖಿಗಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ
6. ಯಾರೆ ಎಷ್ಟೇತೊಂದರೆ ನೀಡಿದರೂ ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.
7. ತಿಳಿಗೇಡಿಗಳಿಗೆ ಆಗಾಗ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳುತ್ತೀರುತ್ತಾರೆ.
8. ಸೂಪಶಾಸ್ತ್ರ ಬಲ್ಲವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.
9. ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮೌಖೀಕವಾಗಿ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.
10. ಘಟನೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸತ್ಯ–ಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.
11. ಹಲವು ಜ್ಞಾನ ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ಅರಿತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಸಾಧು–ಸಂತರು, ಸತ್ಪುರುಷರು, ಸಿದ್ಧರು, ಯೋಗಿಗಳು, ಆರೂಢರು, ನಿರುಪಾಧಿಕರು, ಕಿರ್ತನೆಕಾರರು, ತತ್ವಪದಕಾರರು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಅಥವಾ ಭಕ್ತ ವೃಂದಕ್ಕೆ ಅಸಮಾಧಾನವಾದಾಗ ಯಾವುದೇ ಅಸಾಧ್ಯ, ಅಸಹಜವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸರಳವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಸಿ ಪರಿಹರ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರ ಆದರ್ಶವರಿಯರ ಜೀವನ, ಆಗಾಗ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರಪಡಿಸಿದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು, ಧ್ಯೇಯ ಧೋರಣೆಗಳು ಜನರ ಮನದಲ್ಲಿ ಆಳವಾಗಿ ಹೊಕ್ಕು ಮಾನವ ದೇವನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಇವರ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥ ಪವಾಡ ಪಡೆದ ಘಟನೆಗಳ ನೆಲೆಗಳು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾಗುತ್ತವೆ.ಕಾಲನಂತರದಲ್ಲಿ ಗುಡಿ–ಗೋಪುರಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿ, ಇಂದಿಗೂ ನಿತ್ಯ ಸತ್ಯತೆಯಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡವರ ಉದ್ಧರಿಸುವ ಮಹಾನ್ ಚೇತನರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ನಂಬಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಪವಾಡ ಮಾಡುವವರ ಉದ್ದೇಶಗಳು

1. ಜನರ ರೋಗ ರುಜಿನಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದು,
2. ಶತ್ರುಗಳಿಂದ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದವರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು
3. ಸಂತಾನ ಭಾಗ್ಯ ಕರುಣಿಸುವುದು.
4. ಬಡತನ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು.
5. ಸತ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಬದುಕಿಸುವುದು.
6. ವಾಕ್‌ಸಿದ್ಧಿಯಿಂದ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಮತ್ತು ಮುಂತಾದವುಗಳು.

ಪವಾಡಗಳು ನಡೆದು ಬಂದ ಕಾಲಗಳು

1. ರಾಮಾಯಣ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಪವಾಡಗಳಿವೆ.
2. ಮಹಾಭಾರತ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಪವಾಡಗಳಿವೆ.
3. ಅಷ್ಟಾದಶ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಪವಾಡಗಳಿವೆ.
4. ವಚನಕಾರರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಪವಾಡಗಳಿವೆ.
5. ಕೀರ್ತನೆಕಾರರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಪವಾಡಗಳಿವೆ.
6. ಮುಂತಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪುರುಷರ/ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಪವಾಡಗಳಿವೆ.

ಪವಾಡ ಪುರುಷರು

ಪವಾಡಗಳು ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾಗಿವೆ. ಪವಾಡಗಳು ನಡೆಯದೆ ಆದಿ–ಅನಾಧಿ ಕಾವ್ಯಗಳಿಲ್ಲ. ರಾಮಾಯಣದ ಹನುಮನು ರಾಮೇಶ್ವರದಿಂದ ಲಂಕೆಗೆ ಹಾರಿದ್ದು ಒಂದು ಪವಾಡವೇ ಸರಿ, ಪವಾಡಗಳಲ್ಲದೇ ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ, ಜೈನ, ಬೌದ್ಧ, ಸಿದ್ಧ, ಶರಣ, ನಿರುಪಾಧಿಕ, ಆರೂಢರ ಚರಿತ್ರೆಗಳಿಲ್ಲ. ಮಂಟೇಸ್ವಾಮಿ, ಮಾದೇಶ್ವರ, ಮೈಲಾರಲಿಂಗ, ಜಂಜಪ್ಪ, ನಾಯಕನಹಟ್ಟಿ ತಿಪ್ಪೆಸ್ವಾಮಿ, ಗುರುಬಸವೇಶ್ವರ, ಕೆಂಪಯ್ಯ, ಮದ್ದಾನೇಶ್ವರ, ಕೋಲ ಶಾಂತಯ್ಯ, ಗೋಣಿ ಬಸವ, ಬೀರಪ್ಪ, ಅಂಕಲಿಗಿ ಅಡವಿಸಿದ್ದರ, ಅಂಕಲಿಮಠದ ನಿರುಪಾಧೀಶ್ವರರು, ಅಮೋಘ ಸಿದ್ಧರು, ಸಂತಸೇವಾಲಾಲ್, ಸಾಯಿಬಾಬಾ, ನೀಲಕಂಠವರ್ಣಿ, ಗಾದಿಲಿಂಗಪ್ಪ, ಸಿದ್ಧಪ್ಪಜಿ, ಕೊಳಲು ಕೆಂಚಾವಧೂತರು, ಬಾಲಲೀಲ ವೇದಾಂತ ಶಿವಯೋಗಿ, ಕೊರಗಜ್ಜ, ಗವಿಮಠದ ಶ್ರೀಗಳು, ಶಿವಕುಮಾರ ಸ್ವಾಮಿಜಿ, ಅಜಾತ ನಾಗಲಿಂಗಸ್ವಾಮಿ, ಇಟಗಿಯ ಭೀಮಾಂಬಿಕೆ, ಗುಡ್ಡಾಪುರದ ದಾನಮ್ಮ, ಅಜ್ಜಯ್ಯ, ಉಕ್ಕಪಗಾತ್ರಿ ಕರಿಬಸಜ್ಜ, ಮಡಿವಾಳೇಶ್ವರ, ಘವಿವಡರ, ತಾತಪ್ಪಯ್ಯ, ರುದ್ರಮುನಿ ತಾತ, ಹೇರೂರು ವಿರುಪಾವಧೂತರು, ತಿಂತಣಿ ಮೌನಪ್ಪಯ್ಯ, ಶಿಶುನಾಳ ಷರೀಪ, ಗುರು ಗೋವಿಂಧ ಭಧ್ದರು, ಚಳ್ಳಗುರ್ಕಿಯ ಎರದರಿಸ್ವಾಮಿ ತಾತ, ಗಂಗಾವತಿಯ ಚನ್ನಬಸವ ತಾತ, ಚಿಕ್ಕ ಬೆಣಕಲ್ ಬೆಟ್ಟದಪ್ಪಜ್ಜ ಮತ್ತು ಲಿಂಗಪ್ಪಜ್ಜ ಮುಂತಾದವರು. ಆಯಾಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಉಗಮಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಪವಾಡಗಳು ಅನೇಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇತಿಹಾಸದುದ್ದಕ್ಕೂ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿವೆ. ತಂತ್ರ ಮತ್ತು ಯೋಗಗಳೆರಡನ್ನೂ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಸಿದ್ಧ ಪರಂಪರೆಯು ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಗೂ ಪ್ರೇರಣೆಯಾಗಿದ್ದು ಕೂಡ ಇದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಗೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಪ್ರಾಕೃತ ಭಾಷೆಯ ನೆಲೆಯಿಂದ, ಪ್ರಾಕೃತದಿಂದ ಹಳೆಗನ್ನಡ, ಹಳೆನ್ನಡದಿಂದ ಮದ್ಯಕಾಲ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಮದ್ಯ ಕಾಲ ಕನ್ನಡದಿಂದ ಇಂದಿನ ಹೊಸಗನ್ನಡದವರೆಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಮೌಖಿಕವಾಗಿ ಗುರು ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಶಿಷ್ಯರ ಮೂಲಕ ಹರಿದು ಬಂದಿವೆ. ಮಠ– ಮಾನ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತರ ಬಾಯಿಂದ ಬಾಯಿಗೆ ಜಾನಪದ ಹಾಡಿನಂತೆ ಹರಿದು ಬಂದಿವೆ.

ಆಧಾರ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ಡಾ. ಅರ್ಜುನ ಯ. ಪಂಗಣ್ಣವರ, ಶ್ರೀಮದ್ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ದರ್ಶನಂ, ಎವೆನ್ಸ ಪಬ್ಲೀಕೇಶನ್, ಚತ್ತಿಶ್‌ಘಡ, 2021

- ಅಂಕಲಿಮಠ ಶ್ರೀ ಸದ್ಗುರು ನಿರುಪಾಧೀಶ್ವರರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ, ಅಂಕಲಿಮಠ ಪ್ರಕಾಶನ, 2010
- ಎಂ.ಎಚ್.ನದಾಫ್, ಅಮರಗೋಳ, ತ್ರಿವಿಧ ದಾಸೋಹಮೂರ್ತಿ , ಅಂಕಲಿಮಠ ಪ್ರಕಾಶನ, 2005
- ಡಾ. ಕೆ. ಅನಂತರಾಮು, ಅಜಾತ ನಾಗಲಿಂಗಸ್ವಾಮಿ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ, ಶ್ರೀನಾಗಲಿಂಗಸ್ವಾಮಿ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆ, ಶ್ರೀನಾಗಲಿಂಗಸ್ವಾಮಿ ಮಠ, ನವಲಗುಂದ, ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲಾ. 2012.
- ಡಾ. ಮ.ಸು. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ, ಸಿದ್ಧ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕವಿವಿ, ಹಂಪಿ, 2010
- ಡಾ. ಶಿವಾನಂದ ಗುಬ್ಬಣ್ಣನವರ, ಶಿಶುನಾಳ ಷರೀಫ್ ಗೀತೆಗಳು, ಅಕ್ಷಯ ಪ್ರಕಾಶನ, ಧಾರವಾಡ, 2010
- ಡಾ. ಬಸವಾರಾಜ ಸಬರದ, ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅನುಭಾವಿ ಕವಿಗಳು, ಜಿಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್, ರಾಯಚೂರು, 1996
- ವೇ. ಪಂ. ಸದಾಶಿವ ಶಾಸ್ತ್ರೀಗಳು, ರುದ್ರದೇವರ ಪುರಾಣ
- ಶ್ರೀ ಗುರು ನಿರುಪಾಧೀಶ್ವರರು, ಜ್ಞಾನ ರತ್ನಾಕರ, ಅಪ್ರಕಟಿತ ಕೃತಿ.
- ಶ್ರೀಮತಿ ಸುನಂದ ರಂಗನಾಥಸ್ವಾಮಿ, ಸನಾತನ ಋಷಿ ಪರಂಪರೆ, ತಿರುಮಲ ತಿರುಪತಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನಂ, ಬೆಂಗಳೂರು, 2017

Citation: ಡಾ.ಸಿ.ಪುಟ್ಟೇಶ. 2026. "ಪವಾಡಗಳು ಒಂದು ಪರಿಕಲ್ಪನೆ". International Journal of Academic Research, 13(1): 186-189.
Copyright: ©2026 ಡಾ.ಸಿ.ಪುಟ್ಟೇಶ. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.